

Donderdag 4 november 1915 – ochtendeditie

Geen berichten over België.

Donderdag 4 november 1915 – avondeditie

Amsterdam – De Antwerpse diamantbewerkers.

In de woensdag 27 oktober gehouden vergadering van de bondsraad van de Algemene Nederlandse Diamantbewerkersbond zijn aangenomen de voorstellen van het bestuur tot het vaststellen van bepalingen nopens toelating van leden van buitenlandse zusterorganisaties gedurende het oorlogstijdperk.

Die voorstellen luiden:

Art. 1. Leden van in oorlogvoerende landen gevestigde zusterorganisaties kunnen worden toegelaten tot het lidmaatschap onder de voorwaarden, omschreven in de volgende artikelen.

Art. 2. De in art. 1 bedoelde personen worden ingeschreven in de bondsregisters en uit hen wordt een administratieve groep gevormd, genaamd Admittenten C.

Art. 3. Zij betalen, als zij werken, een contributie van 75 cent per week.

Art. 4. Zij worden in het genot gesteld van uitkeringen bij werkstaking, uitsluiting en slachtofferschap.

Art. 5. Zij zijn onderworpen aan alle bepalingen van de statuten, het huishoudelijk reglement, de besluiten van bondsvergaderingen, bestuur en bondsraad en aan de administratieve voorschriften, met

uitzondering van die betreffende de bedragen der contributie en betreffende de uitkeringen, uitgezonderd die betreffende de uitkeringen, genoemd in het vorenstaande artikel 4.

Art. 6. Na het einde van het oorlogstijdperk kunnen zij worden toegelaten tot het gewone lidmaatschap, onder inachtneming van de desbetreffende bepalingen der statuten.

In zijn toelichting zegde de voorzitter, de heer Henri Polak, dat de indiening van dit voorstel betekent een wijziging in het standpunt door bestuur en bondsraad totnogtoe ingenomen. De lange duur van de oorlogstoestand maakt het nodig in deze hun standpunt te wijzigen en te pogen tot een bevredigende oplossing te geraken. Bestendiging van hun houding, in het begin van de crisis ingenomen, is op de duur niet mogelijk. Ook de bondsraadsleden wensten, blijkens de stemmingen bij onderscheidene voorstellen en verzoeken dienaangaande gehouden, telkens in groter aantal voor een regelende oplossing.

Totnogtoe waren de werkloze leden van de A.D.B. (Antwerpse Diamantbewerkersbond) geheel aangewezen op onderstand van het steuncomité, buiten elk organisatorisch verband. De werkenden contribueerden, doch zonder rechten. Zulk een noodtoestand was geboden aan het begin van de oorlogstijd, omdat men toen onmogelijk kon voorzien wat stond te gebeuren, noch wat betreft de duur van de oorlog, noch de toestand waarin de industrie en diens gevolg de organisatie zou geraken.

Bovendien zouden zulke verhoudingen ook gevaren voor de organisatie kunnen veroorzaken. Er zijn onder de betrokkenen elementen die op de duur niet ongeneigd zouden zijn buiten de organisatie te gaan werken. Ook om deze reden dus is aanneming der voorstellen nodig.

Met de commissie, uit hun midden gekozen, hebben herhaalde conferenties plaats gehad. Ten laatste is haar toegezegd, dat binnenkort een regeling zou worden voorgesteld. Verleden week hield men een vergadering met bedoelde commissie, waarin het voorstel werd besproken. Dit vond bij haar algemene instemming.

De beide eerste punten van het voorstel zijn van administratieve aard. Met het laatste punt is niet bedoeld thans tot een schifting over te gaan, doch later, wanneer normale tijden zijn ingetreden na te gaan, wie wel en wie niet tot het gewone lidmaatschap kan worden toegelaten. Nu eenvoudig: wie lid was van de A.D.B., kan worden ingeschreven, nemen wij dus over, aldus de voorzitter. Zij kunnen evenals tevoren werken op onze fabrieken. De te betalen contributie is voor de ook voor hen te maken kosten, als vak-actie, administratie, weekblad, enz. Het verschil in contributiebedrag, tussen onze leden en hen, kan door hen dan worden aangewend ter betaling van fondsenpremies, voor uitkeringen die zij niet van onze organisatie bekomen.

Voor de werklozen zullen wij trachten, evenals voor onze leden, ook uitkering van het gemeentelijk werkloosheidsfonds te verkrijgen.

Aan velerlei ontevredenheid zal also een einde worden gemaakt en een gevaar voor onze organisatie worden voorkomen.

In dezelfde bondsvergadering is besloten bij referendum onder de leden uit te maken, of er dit jaar een jaarlijkse vergadering met de daarbij behorende verkiezingen zal plaats hebben. De bondsraad is van mening dat het beter is, met het oog op de drukke werkzaamheden van het bestuur als gevolg van de crisistoestand, beide ook ditmaal achterwege te laten.

Wij hebben dezer dagen een artikel opgenomen, ons van Vlaamse zijde toegestuurd, waarin een verklaring werd gegeven van de redenen, die de Belgische regering ertoe hadden gebracht, aan de leiders van de Vlaamsche Stem ontslag uit de staatsdienst te geven. De Vlaamsche Stem meent in dat artikel het advies te mogen zien van de “passieve” fractie, dat de regering te Havre voor het nemen van haar besluit uit Nederland toegestuurd is. In de Vlaamsche Stem worden de beschouwingen van het in ons blad opgenomen stuk thans bestreden. Onpartijdigheidshalve mogen wij deze bestrijding thans ook hier laten volgen. Het blad schrijft:

Aldus komt de tegen de “actieve” Vlaamse beweging gerichte aanval van twee kanten:

1°. Van de zijde der verfranste regeringskringen, die ook na het uitbreken van de oorlog hun gewone welbekende gang zijn gegaan;

2°. Van de zijde der zichzelf noemende “Loyale Flaminganten”, die voor de duur van de oorlog verzaakt hebben aan de Vlaamse Strijd.

Wat de aanvallers samenhoudt is hun gemeenschappelijke weigerachtigheid. Bij de regering, weigerachtigheid om de Vlaamse beweging te erkennen als een bij uitstek nationale factor. Bij de fractie Van Cauwelaert, weigerachtigheid om de regering te wijzen op de onafwijsbaarheid van deze erkenning.

I. De weigerachtigheid der regering.

In de “Open Brief” legden wij er de nadruk op, dat in een kwestie als het Vlaamse vraagstuk, de regering niet schoorvoetend moet volgen, maar welbewust voorgaan.

Waar alom, onder het goedkeurend oog der regering, comités tot stand komen om de heropbouw van onze geteisterde steden en de

economische herleving van onze zwaar beproefde landen voor te bereiden, kan ons het recht niet worden ontzegd, ja moet worden gewezen op onze plicht om, in het herstelde België, de weg te banen tot een gezondere staatsorganisatie dan voorheen.

Dat wij het vraagstuk van de bestuurlijke scheiding hebben in studie genomen en het denkbeeld krachtig voorstaan, hoeft geen afbreuk te doen aan het Belgische staatsverband. Wij hebben hier met nadruk steeds op gewezen. Steeds was en blijft, in geheel onze actie, het Belgisch staatsverband het enige uitgangspunt. Herhaaldelijk hebben wij verklaard, dat dit staatsverband voor ons Vlamingen het enige historische gegeven is en ons streven uitgaat van het denkbeeld: een vrij Vlaanderen in een vrij België. Een andere voorstelling van de door ons gevoerde actie is, om het zacht te zeggen, bewuste misleiding. In onze actie voor het Vlaamse recht hebben wij te maken met onze overheid. Insinuaties die het anders voorstellen wijzen wij af, niet zonder medelijden voor degenen die tot zulke grove middelen in een eerlijke strijd menen hun toevlucht te mogen nemen.

Wij houden staande, dat de gehechtheid van een volk aan zijn taal en wezen de zekerste waarborg is van zijn zelfstandigheid. Dat, waar deze gehechtheid blijkt in oorlogstijd, dit de leiders met vreugde en trots en geloof in de toekomst zou moeten vervullen. Want, waar het volk onder de drukkende toestanden blijf geeft van zulke weerstandkracht, moet dit noodzakelijk de staat versterken, tenzij volk en staat elkaar niet dekken en, verderfelijke tegenstelling, tegenover elkaar kwamen te staan.

De verderfelijke tegenstelling tussen staat en volk dreigt in Noord-België. Wij wijzen de einddoelen aan, om ze te voorkomen. In het belang van België "dat zonder eerlijk doorgevoerde rechtsgelijkheid op de duur onbestaanbaar is" (van Cauwelaert). In het belang ook

van de Europese vrede. Want het is duidelijk, dat een op onvaste grondslag gevestigd, innerlijk verdeeld België niet in West-Europa de grote rol waarvoor het bestemd is – de Europese tegenstellingen te verzachten en verzoenen – doelmatig kan vervullen.

Met dit drievoudig belang voor ogen – het Vlaamse, het Belgische en het Europese belang die elkaar aanvullen – zetten wij deze harde strijd voort, rustig, bewust, ons beroepend op het oordeel van degenen die na ons zullen komen.

Of eenmaal de regering tot inzicht en inkeer komt is nog onbekend. Vrij van banden wachten wij de toekomst af, in de Vlaamse gelederen. Maar de tegen ons gerichte machtsdaad der regering ontzenuwt onze Vlaamse argumenten niet.

De leiding van de Belgische zaak achten wij zedelijk verplicht, en om het Vlaamse bloed dat gevloeid heeft, en om de geestelijke inhoud en de consequenties der zaak die zij verdedigt, en om de toekomst van het op rechtmatige grondslag gevestigde Nieuw-België dat ook ons lief zal zijn – de oplossing der Vlaamse kwestie in het programma op te nemen, waarmee zij na de oorlog voor het volk kan treden.

II. De weigerachtigheid der zogenaamde “loyale Flaminganten”.

De houding der “passieve” fractie spruit voort uit haar eigenaardige opvatting van loyaliteit. Voor haar is loyaliteit niet wederkerig tussen overheid en onderdaan, maar eenzijdig van onderdaan tot overheid. Dit treedt duidelijk aan het licht bij de Vlaamse kwestie.

Naar dit beginsel toch handelt de leider der genoemde fractie. Met nadruk wijst hij de Vlaamse onderdaan op zijn plichten tegenover de Belgische overheid. Maar de plichten van deze overheid jegens haar Vlaamse onderdanen raakt hij niet aan.

Zo wordt de overheid in alles vrijgelaten, ook waar ze in gebreke blijft. De rechten van de onderdaan – in de eerste plaats het recht zich te beroepen op de plichten der overheid jegens hem – worden echter in banden geklonken.

Gaat nu de onderdaan over – vrij man, geen slaaf – tot gebruik te maken van zijn onvervreemdbaar recht, herinnert hij de overheid aan haar verplichtingen, zo roept de overheid hem tot de orde, alle middelen worden tegen hem aangewend en tenslotte wordt hij uitgeworpen.

Dit alles keurt de “passieve” fractie goed. Zij juicht het toe. Zij verdedigt het. Zij neemt de drogredenen der regering over, inspireert ze, en vertrapt haar eigen maagschap en bloed.

Zij schaart zich aan de zijde der machtigen. Maar nooit wordt hierdoor de zaak der door dezen verdrukten gediend.

Wie de zaak van ons volk wil dienen, moet op ons volk steunen, niet op zijn verdrukkers.

Want dit is het pijnlijke, dat de regering de voorwaardelijke steun der passieven geniet, maar dat uit niets blijkt dat de regering aan de denkbeelden, die ook zij, de passieven, zeggen lief te hebben tegemoet wil komen. Zij hebben zich, met handen en voeten gebonden, aan de regering overgeleverd. Zij vrezen haar macht: door slaafs haar wenken te volgen, menen zij de Vlaamse zaak te dienen. Daartoe verketteren zij andersdenkende broeders. Zij hebben geen geloof in wat zij noemen ons “ziek” volk. Zij hebben het geloof niet om de daad te volvoeren die voorgoed de ziektekiem moet weren.

Wij echter omvatten ons verstoten volk met smartelijke liefde; wij geloven in haar felle, zegenende kracht.

Volksliefde wekt wonderen in de volksziel.

Het volk heft het hoofd als de roepstem van zijn hoeders klinkt en zijn zonen volgen hem die de weg kent naar hun hart en naar de toekomst, zij vertrouwen op hem als op hun goede broeder.

Dit geloven wij.

Wij voeren onze actie, omdat ons vertrouwen staat in ons volk. Het zal zijn leiders steunen. Maar met weemoed vervult ons het jammerlijk gebrek aan Vlaams geloof der passieve fractie: zij heeft helaas tot Vlaanderens schade haar vroeger verkregen invloed in de verkeerde schaal gelegd.

Naar aanleiding van het besluit van koning Albert der Belgen ten opzichte van de heer René de Clercq, de redacteur van de Vlaamsche Stem, schrijft het blad:

Onze welbeminde koning, misleid door een Fransdolle, Vlaams hatende of Vlaams verloochenende omgeving, heeft tegen mij een betreurenswaardige maatregel getroffen die me grieft, niet om mezelf, maar om mijn land en mijn volk. Als gevolg hiervan, mij gans willend wijden aan de heilige zaak van Vlaanderen, heb ik bij de Belgische school te Amsterdam vrijwillig ontslag genomen.

Om valse voorstellingen en verkeerde uitleggingen te voorkomen, schrijf ik met bewijsstukken bij de hand, nauwkeurig en zo volledig mogelijk, de toedracht van het geval.

Of nu vijanden jubelen of vrienden beklagen, voorbarig zijn beide.

Voortgaand in mijn sterke strijd voor vrij Vlaanderen in vrij België, hoog en recht en zegezeeker, roep ik uit mijn diepste, trouwe hart: Leve de koning!